NEVRUZ BAYRAMINI KUTLAMANIN HÜKMÜ

﴿ حكم الاحتفال بعيد النيروز ﴾

[Türkçe – Turkish – تركي]

Muhammed Salih el-Muneccid

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ümmü Nebil

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ حكم الاحتفال بعيد النيروز ﴾

شم النسيم

« باللغة التركية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: أم نبيل

2009 - 1430

islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Nevruz: Aslı Farsça bir kelimedir. Arapçalaştırmış şekli, Neyruz'dur. Nevruz'un anlamı; yeni gün demektir.

Nevruz bayramı, Fârislerin (Perslerin) bayramlarından birisidir ve onların en büyük bayramı sayılır.Bu günü bayram olarak ilk defa kutlayan kişi, Perslerin ilk krallarından olan Cemşid'dir (Cemşâd diyen de olmuştur).

Nevruz:Fârisî yılın ilk günleri olup bu ilk günlerden sonra beş gün daha devam eder.

Mısır'daki Kıptîler de (Mısır'ın hristiyan arapları) Nevruz'u kutlamaktadırlar. Kıptîlere göre Nevruz, yılın ilk günü olup Şem Nesîm (Meltem Kokusu) Bayramı olarak bilinmektedir.

İmam Zehebî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:[1]

"Nevruz'a gelince, Mısır halkı, aşırıya giderek bu günü kutlamaktadırlar. Nevruz, Kıbtîlerin yılının ilk günü olup onlar bu günü bayram olarak kutlamaktadırlar. Müslümanlar da bu konuda onlara benzemektedirler."[2]

Müslümanların,Ramazan bayramı ile Kurban bayramının dışında kutlayacakları başka hiçbir bayramları yoktur.Bu iki bayramın dışındaki bayramlar, sonradan çıkarılmış bid'at bayramlardır ve bu bayramları kutlamak, câiz değildir.

Nitekim Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((قَدِمَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الْمَدِينَةَ وَلَهُمْ يَوْمَانِ يَلْعَبُونَ فِيهِمَا، فَقَالَ: مَا هَذَانِ الْيَوْمَانِ؟ قَالُوا: كُنَّا نَلْعَبُ فِيهِمَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: إِنَّ اللهَ قَدْ أَبْدَلَكُمْ بِهِمَا خَيْرًا مِنْهُمَا: يَوْمَ الْأَضْحَى وَيَوْمَ الْفِطْرِ.)) [رواه أبو داود والنسائي وصححه الألباني في السلسة الصحيحة]

[1] "Teşebbuhu'l-Hasîs bi Ehli'l-Hamîs"; s: 46

[2] Medine-i Münevvere İslâm Üniversitesi Dergisi; sayı: 103-104.

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- (hicretten sonra Mekke'den) Medine'ye geldiklerinde, Medinelilerin (Nevruz günü ile Mihrecân günü diye) oynayıp-eğlendikleri iki günleri vardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Bu günler nedir? Diye sordu.

Medineliler:

- Biz (İslâm'dan önce), câhiliyet devrinden beri bu günlerde eğleniriz, dediler.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu

- Şüphesiz Allah size, o iki günün yerine (dünya ve âhirette) daha hayırlı olan iki bayramı: Kurban bayramı ile Ramazan bayramını vermiştir."[1]

Dîne sonradan sokulan bayramlara, Nevruz bayramı, Anneler günü bayramı, Doğum günü (partisi), bağımsızlık (kurtuluş) bayramı gibi bayramlar da girer. Eğer kutlanılan bayram, Nevruz bayramı gibi, temelde kâfirlerin kutladıkları bayramlardan ise, bu takdirde haramlılığı, daha da şiddetli ve büyük olur.

Nevruz bayramı, câhilî bir bayramdır. Persler (Fârisler), İslâm'dan önce bu bayramı kutladıkları gibi, hristiyanlar da bu bayramı kutluyorlardı. Perslere ve hristiyanlara benzemek sözkonusu olduğundan dolayı Nevruz bayramını kutlamanın haram oluşu, daha çok kesinlik kazanmaktadır.

İmam Zehebî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:[2]

"Doğum günü, Perşembe ve Nevruz gibi bayramlarda zimmet ehline benzemek, çirkin bir bid'attır. Bir müslüman, bu gün ve bayramları bilmeden dîn sayarak yaparsa (kutlarsa), yerilir ve kendisine İslâm'ın bu konudaki hükmü öğretilir. Eğer zimmet ehline sevgi besleyerek ve onların bayramlarına sevinç duyarak bu bayramı kutlarsa, bu davranışı da yerilir. Yok eğer bir gelenek ve eğlence olsun diye ve âilesini hoşnut edip çocuklarının teselli etmek için yaparsa, bu takdirde onun durumuna bakılır.Ameller, ancak

---

[1] Ebu Davud; hadis no: 1134. Nesâî; hadis no: 1556. Elbânî de; "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha"; hadis no: 2021'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir..

[2] "et-Temessuk bi's-Sunen ve't-Tehzîr mine'l-Bide' /Sünnete Sarılmak ve Bid'atlardan Sakınmak" risâlesi.

niyetlere göre değerlendiririlir. Câhil kimse bu konuda mazeretlidir ve İslâm'ın bu konudaki hükmü kendisine yumuşak bir şekilde açıklanır. Allah Teâlâ en iyi bilendir."[1]

Perşembe: Hristiyanların bayramlarından birisidir. Onlar bu günü "Büyük Perşembe" diye adlandırmaktadırlar.

Fıkıh Ansiklopedisi; c: 12, s: 7'de şöyle denilmektedir:

"Bayramlarında Kâfirlere Benzemek:

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen şu hadis gereği, bayramlarında kâfirlere benzemek, câiz değildir.

((مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ.)) [رواه أبو داود وأحمد]

"Her kim, bir topluluğa (kavme) benzerse (onların giyindiği gibi giyinirse, gittiği yolda giderse ve onların işlediği fiilleri işlerse, günah ve sevap bakımından) o da onlardandır."[2]

Bunun anlamı:

Kâfirlere âit olan her şeyde onlara mutâbık kalmaktan ve onların bu davranışlarını onaylamaktan müslümanların onlardan yüz çevirmelerini sağlamak içindir.

Abdullah b. Amr'dan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((مَنْ مَرَّ بِبِلاَدِ الْأَعَاجِمِ (وفي رواية: بَنَى بِأَرْضِ الْمُشْرِكِينَ) فَصَنَعَ نَيْرُوزَهُمْ وَمِهْرَجَانَهُمْ، وَتَشَبَّهَ بِهِمْ حَتَّى يَمُوتَ وَهُوَ كَذَلِكَ، حُشِرَ مَعَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.))

[عون المعبود وفيض القدير]

"Her kim, Acemlerin ülkesinden geçerse (başka bir rivâyette: Müşriklerin toprağında/diyârında ikâmet ederse), onlarla beraber onların Nevruz ve Mihrecân bayramlarını kutlar ve ölünceye kadar

[1] Medine-i Münevvere İslâm Üniversitesi Dergisi; sayı: 103-104.
[2] Ebu Davud ve Ahmed

bu hâl üzere onlara benzerse, kıyâmet günü onlarla beraber haşrolur."[1]

Çünkü bayramlar, şeriat ve yol kabilindendir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[سورة الحج من الآية: ٦٧] Z ... O N M L K J ... [

"(Geçmişte) her ümmete, ona göre hareket ederek yerine getirmeleri gereken şeriat (ve ibadetler) koyduk."[2]

Tıpkı kıble, namaz ve oruç gibi...

Bu sebeple onların bayramlarına iştirak etmekle onların izlemiş oldukları diğer yollara iştirak etmek arasında hiçbir fark yoktur. Çünkü bayramın hepsini kabul etmek, onların küfrünü kabul etmek demektir. Onların bayramlarından bir kısmını kabul etmek, onların küfürlerinden bir kısmını kabul etmek demektir. Hatta bayramlar, şeriatleri (dînleri) birbirinden ayıran en belirgin özelliklerden ve en açık sembollerden birisidir. Dolayısıyla bayramı kabul etmek, küfrün en belirgin özelliğini ve onun en açık sembolünü kabul etmek demektir. Bunu kabul etmenin küfürle son bulan bir davranış olduğunda da şüphe yoktur.

Kadı Han şöyle demiştir:

"Bir kimse, başka bir günde almadığı bir şeyi sadece Nevruz günü satın alır da onunla, kâfirlerin yücelttikleri ve tazim gösterdikleri gibi, bu günü yüceltmek ve ona tazim göstermek isterse, bu takdirde kâfir olur. Yok eğer yüceltmek ve ona tazim göstermek için değil de sadece eğlenmek için satın alırsa, bu takdirde kâfir olmaz. Eğer Nevruz günü bir insana bir şey hediye eder de bununla o günü yüceltmek ve ona tazim göstermek istemez, bunu sadece insanların bir geleneği olduğu için yaparsa, bu takdirde kâfir olmaz. Müslümanın, bu günden önce veya sonra yapmadığı bir şeyi, bu günde de yapmaması ve kâfirlere benzemekten kaçınması gerekir."

---

[1] Avnu'l-Ma'bûd ve Feydu'l-Kadîr

[2] Hac Sûresi: 67

Mâliki âlimlerinden İbn-i Kâsim; "müslümanın, bir hristiyanın bayram gününde ona bir şey hediye etmesini çirkin görmüş ve bu davranışın, onun bayramını yücetmek, ona tazim göstermek ve onun küfrüne yardım etmek olarak görmüştür. Aynı şekilde bayramlarında kâfirlere benzemek câiz değildir. Onlara bu konuda benzeyen müslümana yardım edilmez, aksine böyle yapmasına engel olunur. Bu sebeple bir kimse, onların bayramlarında İslâm'a aykırı olarak bir dâvet yaparsa, onun bu dâvetine icâbet etmek gerekmez. Müslümanlardan bir kimse, diğer zamanlarda yapmış olduğu geleneğe aykırı olarak bu bayramda bir hediye verirse, özellikle de bu hediye, onlara benzemeye yardımcı olacak bir şey ise, onun hediyesi kabul edilmez. Tıpkı doğum günü partisinde mum ve benzeri şeylerin hediye edilmesi gibi. Bayramlarında kâfirlere benzeyen (müslümanların) cezâlandırılması gerekir."

Değerli âlim Abdullah b. Cibrîn -Allah onu korusun- bu konuda şöyle demiştir:

"Hristiyanların yılbaşı bayramı ile (Mecusilerin) Nevruz ve Mihrecân bayramları gibi bid'at olan bayramları kutlamak, câiz değildir.Aynı şekilde müslümanların, dînde sonradan çıkardıkları Rebiü'l-Evvel ayındaki Mevlid-i Nebevî ile Receb ayındaki Mirac Kandilini kutlamaları da câiz değildir. Hristiyanların (yılbaşı gecesi için) veyhut da müşriklerin kendi bayramları için hazırladıkları yemekten yemek câiz değildir. Bu bayramları kutlamak için yaptıkları dâvete icâbet etmek de câiz değildir.Çünkü onların dâvetine icâbet etmek, onları bu konuda teşvik etmek, onları cesâretlendirmek ve onların bu bid'atlarını kabul etmek demektir. Ayrıca bu davranış, halktan câhil kimselerin aldatılmalarına ve kâfirlerin bu hareket ve davranışlarında herhangi bir sakıncanın olmadığına inanmalarına sebep olur. Allah Teâlâ en iyi bilendir."[1]

Sözün özü; müslümanların, Nevruz bayramını kutlamaları, kutlamak için yemek hazırlamak ve hediye vermek gibi şeylerle Nevruz bayramını tahsis etmeleri câiz değildir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] el-Lu'lu'ul-Mekîn Min Fetâvâ İbn-i Cibrîn; s: 27.